

REFSUND

med SUNDSJÖ, BODSJÖ, BRÄCKE och NYHEM.
(Jämtland.)

Ropsundum cum annexa är i taxelängden för sexårsgården af 1314 påförd en årsafgift af ½ mark, och 1316 utger kyrkan i *Ræfsundum* 3 öre samt khden 6 öre till lösen af Upsala ärkebiskops pallium (DS 3, n. 1946, 2043). Annexet var utan tvifvel *Botsjö*, ty *Sundasio cum annexa* bildade vid samma tid ett särskildt pastorat med enahanda afgifter. Dess annex måste ha varit *Bräcke*.¹ Vid hvilken tidpunkt de sistnämnda församlingarna lagts under Refsund är okänt, men det torde inträffat redan på 1300-talet efter Digerdöden. Trondhjemska reformatsen af 1589 fastställde, tydligen i öfverensstämmelse med gammal praxis, att de fyra kyrkorna i Refsunds gäll skulle betjänas af två präster på så sätt, att »Udi Refsund skal ske tjeneste to hellige dage efter hverandre, og udi Botsö hver tredie helligdag. Udi Sundsö to hellige dage efter hverandre, og udi Brækken hver tredie helligdag.» Jämlikt kgl. bref 1 apr. 1851 afskiljdes från Refsunds s:n en kapellförsamling *Nyhem*, som vissa gånger om året försågs med gudstjänst och från 1891 utgjort särskild kommun. Enligt kgl. resolution 25 sept. 1920 afgick Bräcke med Nyhem 1 maj 1921 från Refsund som eget pastorat med khde i den förra och komminister i senare församlingen.

Refsunds khdar brukade sedan gammalt annexens prästbord som stomhemman. Åtskilliga af dessa kyrkojordar blefvo emellertid i tidernas lopp föremål för öfverlåtelser och transaktioner. När ärkebiskop Jacob Ulfsson visiterade i Refsund 18 febr. 1503, tillstodde han socknens länsman Niels Pederson i Sund att för 3 mark lösa den tredjedel i ödeshemmanet Nora, som kyrkan ägde men hade föga gagn utaf. (DN 3, n. 1028.) Vid ärkebiskop Johannes Magnus' visitation här 3 mars 1526 lades till prästbordet ödeshemmanet Skåck, hvilket socknebönderna påstodo höra till deras klockarebord (Eckl. bost. 3, s. 119).

Pastoratets komminister hade till en början ingen varaktig stad. En tid bodde han i Bodsjö, fick därefter bebo ett kronohemman i Brattbyn, men då detta sedermera anslogs till fänriksboställe, utsågs 1695 genom landshöfd. C. F. Frölichs förmedling Östergården i Grimnäs till kaplansgård. Men detta boställe frångick komministrarne, då föraren P. Seder, som från 1742 suttit där som landbonde, på landshöfd. Odhelii tillstyrkan erhöll rätt att lösa gården till skatte, oaktadt Refsundsbönderna deponerat en lika stor lösensumma för dess bibebållande åt församlingens komminister. Först genom kgl. bref 26 sept. 1832 fick denne full rätt att disponera Sundsjö prästbord dock med skyldighet att hålla khden med mat och husrum under hans ämbetsbesök i annexet, ett villkor, som bortföll vid 1870-års lönerogering. – Bräcke gamla annexprästbord öfvergick 10 sept. 1660 till gästgifverihemman genom utbyte mot en gård Oppne i Gällö by, hvilken förklarades för löningshemman åt Refsunds khde. Vid lönerogeringen för pastoratet 12 maj 1870 bestämdes, att en ny komministratur skulle inrättas i Bräcke, och till komm. boställe återköptes en del af den forna prästbordsjorden för medel, anskaffade genom försäljning af delar af Oppnehemmanet. År 1921 erhöll Bodsjö sin första där stationerade komminister.

¹ Så mycket vissare, som ärkebiskop Olof år 1319 på sin resa från Medelpad efter hvartannat visiterade *Breckur* och *Refsundir* (DS 3, n. 2218).

Refsunds gamla från medeltiden stammande stenkyrka, hvilken refs år 1876, hade ursprungligen sin ingång genom ett å södra långsidan tillbyggt vapenhus, under det att det senare tillkomna tornet med dess under bottenvåningens golf belägna prästgrafvar utifrån var helt slutet. Vid en mot 1600-talets slut företagen ombyggnad upptogs ny hufvudingång genom södra tornväggen, då tornrummet blef vapenhus och det gamla kunde rifvas samt förra sidoingången igenmuras. Grund till ny kyrkobyggnad intill den gamla lades på 1840-talet, men företaget afstannade. Först år 1872 återupptogs arbetet med den nya kyrkans uppförande under ledning af byggmästaren N. H. V. af Trolle och fullbordades 1876. Bland de värdefulla inventarier, som öfverflyttades från den gamla kyrkan och för hvilka plats bereddes i ett ofvanpå den nya kyrkans sakristia beläget rum, märkes ett medeltida triumfkors med en hiskelig bild af den korsfäste, predikstolen från 1651, förfärdigad af Per Ifvarsson, den rikt skulpterade kyrkdörren från 1600-talets slut, ett arbete af Gregorius Raaff.¹ m. m. Kyrkan härjades 2 mars 1925 af en eldsvåda, därvid lyckligtvis större delen af de äldre inventarierna räddades.

Sundsjöbornas anhållan om kollekt- och stamboksmedel ss. bidrag till uppförande af en ny kyrka afslogs af K. Maj:t 28 juni 1815. Nybygget kom emellertid till stånd under åren 1829-31, och den gamla från medeltiden härrörande stenkyrkan, hvaraf Cornell meddelar en afbildning, refs 1830. Af dess inventarier bevaras en del i Östersunds museum såsom deposition: altaruppsatsen från 1683 altarringen från 1695 med plattskärningsornamentik m. m.

Bodsjö nuvarande tornprydda träkyrka är byggd af Pål Persson i Stugun år 1796 på den förra kyrkoplatsen. - Den altartafla, som församlingen i nyare tid förskaffat sig, är målad af artisten Gottfrid Kallstenius och föreställer Jesus uppväckande ynglingen i Nain. Kyrkan är afbildad i *Från ådalar och fjäll* 1915, s. 76.

Bräcke äldre träkyrka, som enligt gamla kyrkräkenskaper synes blifvit upptimrad omkring åren 1584-87, nedrefs 1859, s. å. som den nya vackra kyrkan uppfördes af byggmästaren Joh. Nordell, efter ritning af arkitekt A. R. Petersson. Hon är äfven af trä med ett 111 fot högt torn. K. Maj: t gaf 16 nov. 1860 tillstånd att för kyrkobyggnaden insamla stamboksmedel.

Nyhems kapellkyrka af trä uppfördes vid Ulfsjön efter ritning af arkitekt C. G. Blom, grundlades 1852 och fullbordades följande år. Byggmästare var Per Karlsson i Hofsjö, Sundsjö. Anslag till kyrkobygget beviljades 23 okt. 1854 af K. Maj:t.

Litt.: Per Persson, Refsunds socken i Jämtlands län. Sthm 1923; *J. Lindström-Saxon*, Jämtlands läns kyrkor i ord och bild. Östers. 1903; *Cornell*, Norrlands kyrkliga konst.

KYRKOHERDAR.

1. Herr **Torsten** [1412] bevittnar i Refsund 3 maj s. å. jämte lagman Tillogher, att Laurens Sigurdsson och hans hustru Lucia Olofs-

¹ Denne konstfärdige man, född i Lübeck, hvilken nämnes redan 1685 ss. dragon vid Jämtl. regemente, införde från sin fädernestad den vackra plattskärningskonst, som tack vare honom vann riklig användning och utbildning här i Jämtland. Han bodde i Sundsjö och Löfsta by, afled 1710 och begrofs 31/7 i kyrkans klockstapel, som han själf uppfört. Hustrun hette Dordi Olofsdotter, d. 1746.

dotter sälja till Sigurd Eriksson gården Dövingen i denna socken för 22 jämtska mark. (DN 3, n. 609.)

2. Herr **Hans** [1420] vittnar med sitt sigill å ett bref, utfärdadt här i Refsund s. å., att Ulff i Blikas och hans broder Niklas afyttrat sina hemmansdelar i Ögiasiö åt Erik Östenson. (DN 5, n. 538.)

3. Herr **Pædher** [1447-50], kirkioherre i Ræffsundom, var närvarande, då Christina Jonsdotter på sin dödssäng sålde åt Tore Joansson sin fädernejord Björnö och Böle jämte åtföljande del i Öyasjö fiske. Brefvet är dat. Refsund lördagen näst efter helgonamässa (4 nov.) 1447. Något år senare intygar äfven khden, att Anders i Dövingen sålde en gård på Frösön. (DN 14, n. 71; 15, n. 76.)

4. Herr **Bertil** [1470], kirkioher i Ræffsundom, bevistade s. å. ett arfskifte i Mordviken i Bräcke, då bröderna Thorkel och Nils Pettersöner med sin moders samtycke delade sig emellan den gemensamma egendomen i Mordvik, i Marlingsfiske, i Nore, etc. samt en kvarlägenhet i Granviksån och förbundo sig att ge sin broder Anders' barn nöjaktig ersättning. (DN 3, n. 887, 888.)

5. Herr **Hans** in Ræffsunda [1509] skänkte s. å. en silfversked (coclear) till Upsala domkyrka. (ULA.)

6. Dominus **Petrus** [1516-26], curatus in Reffsunda, intygar 14 okt. 1516, att Sevast Sigurdson i Tafvelnäs på sin son Thrond öfverlätt halfva hemmanet mot underhåll till döddagar. År 1520 13. dag jul var herr Peder på besök hos prosten Nils Gudmundsson i Oviken, då denne afyttrade ödeshemmanet Kempedalen. De afledo nära samtidigt, ty båda anmälas såsom döda vid prästmötet i Upsala sommaren 1526. Vid electus Johannes Magnus' visitation här i Refsund 3 mars 1526 klagade sockneborna, att herr Peder egenmäktigt tillvällat sig deras klockarebol Skåck. Då det visade sig, att khden till prästbol icke hade så mycken jord, som kyrkolagen föreskref, dömdes Skåck att tillfalla kyrkobolet. (DN 14, n. 264; pgbref i Refsunds ka.)

7. **Petrus Jonæ** [1528-54], var infödd jämtlänning, ty hans moder var från Akre i Brunflo; själf hade han tre bröder Benkt, Olof och Torgott samt tre gifta systrar i Jämtland. År 1528 uppträder han som vittne, då Jens Enarson i Brattby åt sin broder Ketil upplät sin andel

i samma gård för 12 mark (DN 14, n. 645). Utsågs 1536 af prosten Erik Andersson att jämte andra präster döma i ett mål rörande Undersåkers prästbord. I ett bref, som kon. Gustaf 23 sept. 1539 skref till norske läns-herren Christoffer Hwitfeldt på Stenviksholm, anklagar han Jämtlandsfogden Thron Olsson för otillbörligt uppförande i synnerhet mot prästerna, »hwilke han ee som offtest i szijn dryckenskap med mygit vnyttigt pyckerij och än vnderstundom mett stor hugh, vtan all redelig vrsack öffuer faller, och öffwer thetta alt, will han twinge och trengie them någon eijgendom ifrå, huilkin Swerigis Crona och Vpsale Domkirke aff ålder och heden höss, vtan alt klander, nwtid haffwer, som thet nw skeer mett her Peder i Reffszunde, frå huilkens presteboll han med wåll och wälle wiil betwinge eth Fiske wathen». Konungen uppfordrar länsherren att efterhålla fogden (KGR 12, s. 236). Herr Peder besökte Sundsjö sönd. näst före jul 1546, var närvarande på Jämtamotet 1548 och lefde ännu i Refsund 1554. (DN 15, n. 642; JFT 3, s. 64.)

8. **Hans Padersson** [1566-71], kyrkotjänare i Refsund, bevittnar med namn och sigill tiondelängderna för dessa år samt undertecknade 21 okt. 1568 i Oviken det jämtländska prästerskapets trohetsförsäkran mot kon. Johan III. Måste ha varit utsatt för något groft öfvervåld, ty Örian Larsson i Hof blef på Hackås ting 1571 dömd till 40 marks böter »för thet olagliga såråmålett han giordhe här Hans i Reffsundh» (KA Jämtl. handl.).

9. **Jörgen Erichssön** (Georgius Eri) [1578-1604], möjligen af Skunkesläkten, nämnes sognepräst till Reffsund 8 sept 1578, då han och kapellanen Lauritz Mogensson i Oviken å de jämtländska prästernas vägnar uppträda på rådstugan i Trondhjem med klagomål, att deras rättigheter blefvo dem oskäligen förhållna. En tvist mellan herr Jörgen och Eskel Hermansson angående ett kullfiske i Noret afgjordes vid samma tillfälle. (Dombog for 1578, udg. ved E. A. Thomle, s. 187, 192).¹ Under hans tid inföll Trondhjemska reformatsen 1589. Var med om att utfärda fullmakt för de präster, som skulle hylla kon. Christian IV i Oslo 8 juni 1591. Afled förmodligen 1604, ty följande år mottog efterträdaren prästgårdens inventarium af salig herr Jörgens arfvingar.

Hans hustru *Anna* öfverlefde honom.

En son *Erik Jörgensson Schanke* var komm. i Brunflo n. 10.

¹ Om detta fiske utspann sig vidare strid, se *P. Persson*, Refsunds socken, s. 67-71.

10. **Canutus Petri Sæbyensis Vandalus** (1605-43), f. 1570, var dansk. Före sin utnämning till pastor har han som »Evangelii wuerdige mettarbeider» 16 mars 1603 på Kungsgården bevittnat en rätts-handling beträffande Ragunda laxfiske, men utan att angifva hvarest han var anställd som kapellan. (JFT 3, s. 163.) Såsom en inventariiförteckning utvisar, mottog herr Knut år 1605 Refsunds pastorat, men prästgården befanns i mycket vanvårdadt skick, och prästbordsåkrarne i annexen voro igenlagda. Under Baltzarfejden 1610-13 måste han fly, och svenska regeringen insatte här till präst *Petrus Jonæ Schalm*, som för några år undertecknat tiondelängderna. Efter freden i Knäred återkom herr Knut till sin sköflade prästgård. I ett dokument dat. 2 nov. 1625 omtalas, att pastorn inlöst ett kvarnställe i Biörneström af företrä-darens änka hustru Anna för 2 rdlr till egendom för sig och sina arfvingar, ehuru han förmente, att prästerna i Refsund förut nyttjat samma kvarnställe såsom äga under prästgården. Från 1623 hade khden ett hemman i Marsätt i Sundsjö. Porträtter af honom, hustrun och sonen, målade af okänd konstnär, förvaras ännu i kyrkan.¹ Khden afled före mars 1643.

Barn: *Peder Knutsson*, blef från Trondhjems skola stud. i Köpenhamn 29 maj 1623, adj. hos fadern, drunknade i Refsundsjön 1630; *Inga Knutsdotter*, g. m. efterträdaren; en dotter, g. m. länsman Erik Pedersson Drake i Brunflo; en liten fosterdotter *Gulovia Olai*, drunknade 29/7 1632 2½ år gammal.

11. **Lauritz Erichsen (Blix)** (1643-58), förut kapellan i Ovi-ken n. 8. Redan under företrädarens lifstid nämnes han pastor här i Refsund, så t. ex. 21 mars 1636, då han låg i tvist med sin landbonde, som i 2 år brukat hans odelsgård i Aasum. Denne hade låtit »sin mund löbe paa förn^{de} herr Lauritz gode naffn och ryghte»; bonden afbad inför rätten sin förseelse. Enligt en synedom 16 juni 1643 emellan hederlig och väl-lärd herr Lauritz, pastor i Refsunds tingsgäld, och Olof Kielsson i Sund hade den förre gjort anspråk på ena hälften af Sunds ägor, emedan han inbyxslat ett kronogods Brattbyn och ej hade fyllest efter sin skatt, begä-rande riktiga mål med rep och stång. Denna egendom vållade honom många världsliga bekymmer. På tinget i Refsund 16 okt. 1648 framlade hans hustru Inga Knutsdotter en köpeskrift på Brattby, förmäländes det herr Lars nu hafver ingått köp med Gunnar Kielson om bemälte Bratt-

¹ Särskildt khde Knuts porträtt, måladt »Anno 1635 ætatis 66», är förträffligt, och i dess bakgrund aftecknar sig Refsunds gamla kyrka i samma gestalt, som då hon på 1870-talet nedrefs. Konstnären, hvars monogram synes utvisa ett sammanflätadt ST, har tydligen varit verksam äfven i Rödöns prästgård, där porträtter funnits med samma hittills olösta signatur.

by, sål. att hvar broder skulle bekomma 20 rdlr, syster 10 rdlr; summan belöpte sig till 110 rdlr. Han hade 1654 förvägrat en socknebo Henrik Önneson privilegia ecclesiae af orsak, att denne varit beskylld för att ha stulit en förgyld silfverkrona af sal. kvartermästaren Erik Spora; vid tinget 22 juni 1655 remitterades saken till Hsands konsist. Vid herr Lauritz' död 1658 gafs till Refsunds kyrka 30 lod silfver i testamente.

G. 1) m. *Inga Knutsdotter*, dotter till företrädaren.

2) m. hustru *Gölug*, efterlevande.

Under krigstiden utnämndes 28 apr. 1644 *Johan Petri* till svensk pastor i Refsund, men kunde ej tillträda, ty de dansk-norska prästerna återvände snart från sin flykt.

12. **Isacus Olai Alstadius** (1659-84), f. 1602 i Tuna s:n, Alsta by af bondföräldrar. Stud. i Upsala juni 1622, var kapellan i Selånger och tillika skolmästare i Sundsvall 1633, blef på Attmarsbornas begäran, men mot khdens i Tuna Carl Bröms' vilja kapellan i Attmar 1639, därefter stadskomminister i Sundsvall 1650 samt slutligen khde i Refsund 1658 med tilltr. följ. år. På Refsunds ting 29 sept. 1668 besvärade sig khde Alstadius öfver att ryttmästaren Bernhard Bärfelt och hans hustru föröfvat några otidigheter vid en vigsel i Sundsjö kyrka, pastorskan till despekt. Ryttmästerskan hade utstofferat bruden präktigare än hennes stånd fordrat och kgl. förordningarne tilläte, i det hon iklädt henne perlekrona och fingertjockt perlad kring om hårklädseln och favorband några alnar uti hvart örehänge. Brudfolket hade gått i khdens hustrus bänk, och brudens uppvaktare tagit ryttmästarens schabrak af hästarne och utklädt brudpellen, hviskat, tisslat och tasslat, så att khden blef förorsakat säga: Ve den, som förargelse åstadkommer. Därtill hade ryttmästerskan gjort pastorskan den despekten, beljat och nigit för henne och affekterat underligen med händerna, henne till spott och församlingen till förargelse. I stället för att offra för sitt brudfolk, hade ryttmästaren kastat sig upp på sin häst och ridit sin kos. Under danska kriget 1677 blef khden som fånge bortförd af fienden, men lyckades i Mattmar med några bönders tillhjälp undkomma. Refsunds prästgård blef sköflad och uppbränd, som det säges, af hämnd för att Alstadius genom ett af sonen Carl skrifvet bref, hvilket uppsnappats, varnat den olycklige khden Ol. Rahm i Ragunda att träda i förbindelse med fienden. Han afled år 1684. Sönerna uppsatte öfver föräldrarna ett skulpteradt epitafium af trä, hvaraf ännu finnes lämningar i kyrkans museum. Såsom prof på forna dagars naivitet må anföras, att år 1670 begärde rev. pastor af ven. konsist., det honom måtte bestås 1 k:a vin af kyrkan till hvar julehögtid.

G. m. *Helena Bröms*, dotter till khden Carl Hansson B. i Tuna, d. 1698, begr. 25/1 1699 efter en mycket hederlig vandring uti 73 år 3 mån.; lades bak i kyrkian under klockorna.

Barn: *Catharina*, f. 5/3 1648, g. 1) m. landskrifv. Dan. Ol. Hellman, 2) m. khden Magn. Flodalin i Berg; *Carl*, f. 1651, faderns efterträdare; *Olof*, stud. i Upsala 1671, d. i Sthm; *Samuel*, khde i Sveg.

13. **Carl Is. Alstadius** (1685-1714), företrädarens son, f. 1651, inskrefs ss. stud. i Upsala jämte brodern Olof 20 okt. 1671; prästv. till adj. åt fadern, vice pastor 1679 och faderns efterträdare 1685. Då kon. Carl XI år 1686 på sin resa från Medelpad båtledes öfver Refsunds-sjön färdades från Bräcke till soldattorpet Pilgrimstad, roddes båten af 12 stora starka bönder med yfviga skägg och khden Carl Alstadius, äfvenledes med långt vördigt skägg, satt i bakstammen och styrde båten (Norrl. tidn. 1835, n. 13). Vid riksdagen 1689 var han deputerad för stiftets prästerskap. År 1694 anförde allmogen i Refsunds tingslag inför Hsands konsist. klagomål öfver att khden Carl Alstadius af dem uppbar mer än kgl. förordningarne bjödo. Efter en anbefalld ransakning af prosten Hofverberg och hr Erik Staaf i Sunne, resolverade domkapitlet 21 nov. s. å.: Skrifves till hr Carl, att om han intet bättre förhåller sig i sitt embete och sin opbörd än han nu gjort, som ransakningen visar, så må han vara försäkrat, att han med tilbörlligit straff skall blifva ansedder, och bör han skicka sig uthi sin upbörd, att han intet wijser någon singularitet. Han påminnes ock derom, att een stor klagemål ähr öfver honom för hans öfverflödiga dryckenskap, sträfvande aldeles emoth hans prästerliga eed. Han bekostade den ovanligt vackra kyrkdörr med prydliga ornamentslingor i plattskärning, som förfärdigades af dragonen och konstsnidaren Gregorius Raaf. Afled saktmodeligen 1714. Ett altarkläde af rödt sammet, bärande hans och hans senare frus initialer och årtalet 1715, var en testamentarisk gåfva till kyrkan.

G. 1) 2/3 1679 med *Magdalena Berghemia*, f. 6/5 1663, dotter af khden P. Berghemius i Undersåker. Hon drunknade 16/6 1707 på en roddfärd hemåt från Bräcke, dit hon åtföljt en af sönerna, och där hon dagen förut upptagit tiondesmöret. En häftig stormil kullvräkte båten, hvarvid äfven roddaren Brodde Andersson omkom. Begrofs 11/12 s. å. och lades i tornet under klockorna.

2) 4/10 1708 m. *Barbara Hellberg*, dotter af khden i Ljustorp Er. Hellberg; omg. med rektorn i Frösö skola Ol. H. Turdin, sist khde i Bygdeå; d. på Frösön 1719.

Barn: *Petrus*, f. 1679, khde i Jockmock; *Helena*, f. 1683, d. ogift, begr. 3/4 1720 i föräldrarnas graf; *Isak*, f. 6/1 1685, khde i Brunflo; *Carl*, stud. i Upsala 1705, fil. mag. 1709 i Dorpat, kvarstannade i utlandet och blef khde i Fellin, Lifland.¹

¹ Denne mag. Carl Alstadius hade en son *Carl Alstadius*, som efter studier i Halle och

14. **Kand. Israel Olai Noræus** (1716-26), f. omkr. 1680, son af khden Olof Noræus i Sollefteå. Med godt betyg från Hsands gymn. blef han stud. i Upsala 7 sept. 1701, aflade fil. kand. ex. 1707, prästv. till adj. åt khden Boderus i Ramsele 1708; utn. till skolmästare i Torneå 1713; khde i Refsund 1715, tilltr. 1 maj 1716. Begärde 21 juni s. å. husesyn på Refsunds prästbord, men introducerades ej förrän 23 febr. 1718, då biskop G. Wallin här förrättade visitationen classicam, vid hvilket tillfälle Noræus klagade, att församlingsborna ej voro villiga att öfvervara katekesförhören efter gudstjänsten. Predikant vid prästmötet i Hsand 16 jan. 1717. Afled 11 maj 1726 och begrofs 29 juni i prästgrafven under tornet. Refsunds prästgård nedbrann pingstlördagen 1724.

G. 1712 m. *Sara Boderä*, dotter till khden E. Boderus i Ramsele. Hon blef omg. med efterträdaren.

Barn: *Brita Margareta Noræa*, f. 2/5 1717, g. 24/3 1752 m. inspektor Olof Hofflander vid Hofdsjö bruk; *Sara*, f. 29/5 1719, g. 1756 m. föraren vid Brunflo komp. Carl Dan. Nordin; d. 18/11 1787 i Vamsta.

Tr.: De philosophia Horatiana, præs. *H. Forelius*, Ups. 1706.

15. **Isacus Nicolai Forzelius** (1728-55), f. 15 juli 1689, son till rektorn i Piteå skola, sedan khden i Torsåker Nils Forzelius. Stud. i Upsala 27 sept. 1709; kallad till huspredikant af ombudsrådet baron Fahlströms fru Christina Elisab. Ranck, begärde han att få undergå prästex. i Hsand och sedermera af biskopen prästvigas i Sthm. Hans examen 31 jan. 1719 var ej så nöjaktig, som man hade väntat. Sedermera tjänstgjorde han i Sthm ss. adj., blef kollega i Sundsvalls skola 11 nov. 1724 och skulle tilltr. tjänsten på nyåret 1725. År 1728 mottog han Refsunds pastorat under konservation. F. var begåfvad med sångröst och intresserad för kyrkosången. Det säges, att då han hörde sina Refsundsbor sjunga falskt, steg han fram i gången och tvang dem med sin röst följa sig efter. Hans ämbets tid förflöt under ständiga processer om tionden, m. m., så att han ofta försummade sina egentliga åligganden. Då superintendenten Kiorning visiterade i Refsund 1750, klagade pastoratsborna, att khden vid menföre försummade gudstjänsterna i Bodsjö, samt yrkade på granskning af kyrkans böcker, hvarvid många felaktigheter uppdagades, såväl i kyrkoräkenskaperna, som i födelse- och dödböckerna. Pastor fick förmaningar och tillsägelse att afhålla sig från processande; befanns sådant nödigt, skulle han vända sig till sin biskop.¹ Afled 24 juni 1755.

Jena blef khde i S:t Lambertskyrkan i Reval, d. 24/7 1769. Han efterträddes i ämbetet af sin son *Carl Gottlieb Alstadius*, som afled där 1776. (*Gust. Carlblom*, Prediger Matricul Ehstlands und der Stadt Reval. 1794.)

¹ *P. Persson*, Refsunds socken i Jämtlands län. Östersund 1923, s. 49 ff.

G. 1728 m. företrädarens änka *Sara Boder*, d. i maj 1753. Khdens bägge styfdöttrar och tre syskon ärfde honom, men rättegångstvist uppkom mellan arfvingarne, enär ingen ordentlig bouppteckning skett vid khden Noræi död. De ålades att för prästbordets vanhäfd erlægga 659 daler 17 2/3 öre s:mt.

16. Mag. **Olaus Ol. Hedenstedt** (1756-62), f. 1715 i Hässjö af bondeföräldrar. Stud. i Upsala 26 febr. 1735; fil. mag. 22 juni 1743; prästv. 16 maj s. å. i Sthms Storkyrka af biskop E. Alstrin; uppehöll tjänsteåret efter aflidne komm. M. Zellenius i Hsand från 12 okt. 1743 till 1 maj 1744, hvarunder han vinnlade sig om att lära lappska språket för att blifva antagen till tjänst i lappmarken; adj. i Sunne 1745, skolmästare i Åsele 1746; erhöll 29 dec. 1755 fullmakt ss. khde i Refsund och tilltr. 1 maj 1756, men introducerades af biskopen först sommaren 1757. Sockneborna framställde klagomål mot honom 1758, att han efter eget godtfinnande och »på orätt plats» uppfört prästgården. Han afled i Hsand 19 febr. 1762 och begrofs där 2 mars s. å.

G. m. *Ulrika Pelt*, f. 1724, dotter af provinsialläkaren och brukspatronen Carl Pelt och Elisabeth Honning; d. i Torp 15/12 1766.

Barn: *Ulrika*, f. 1741, d. 1/2 1769, och *Lisa Charlotta*, f. 1748, d. 5/2 1769, båda ogifta, borttryckta af hetsig feber vid Åvike bruk, Hässjö; *Sara Greta*, f. 1754.

Tr.: De panico terrore, præs. *P. Ekerman*, Ups. 1741-. De auctoribus classicis latinis, id. præs. 1742.

17. Mag. **Johan Er. Huss** (1764-68), f. 28 sept. 1711 i Berg, son af khden därst. Erik Huss och Anna Drake. Från Hsands gymn. stud. i Upsala 28 jan. 1730, men efter att en tid uppehållit sig med konditioner fortsatte han studierna vid Åbo univ., där han promov. till fil. mag. 4 juli 1738; adj. i Sunne 27 nov. s. å., utn. till skvadronspred. vid Jämtl. reg. 19 aug. 1742 samt till regementspastor 30 apr. 1748. Erhöll fullmakt som khde i Refsund okt. 1764, men fick 5 dagar efter sitt tillträde till pastoratet ett slaganfall, hvarigenom han förlorade talförmågan och måste ständigt ligga till sängs ända till sin död 6 okt. 1768. Missväxt inträffade åren 1765 och 66, så att familjen måste köpa säd från Sundsvall och Hsand, och boets behållning blef ringa.

G. 1) 2/7 1740 m. *Christina Flodalin*, f. 1705, dotter af khden O. Flodalin i Oviken, d. på Frösön 22/7 1752.

2) 19/6 1753 m. *Anna Margareta Wargentin*, f. 1722, dotter till khden W. Wargentin i Sunne, bodde som änka i Månsta, Näs; d. 5/10 1793.

Barn: *Erik*, f. 17/3 1754 på Frösön, fil. mag., hertigl. hofpredikant, khde vid Spinnhuset i Sthm, d. under ett besök hos modern 25/12 1784; *Wilhelm*, f. 22/7 1755 i Berg, fil. mag., gymn. adj. i Hsand, d. i Månsta 25/5 1791, *Olof*, f. 24/11 1756,

lektor i Hsand, professor, d. som stiftets senior 13/12 1840, *Christina*, f. 6/5 1759, g. m. komm. Abr. Agerberg i Ås; *Petrus*, f. 19/3 1763.

Tr.: De denario beati Petri, suethice Pedersöhre, præs. *A. Scarin*, Aboæ 1737. - De dogmatibus Johannis Hussi Bohemi, præs. *H. Hassel*, ib. 1738.

18. **Magnus Nordenström** (1771-90), f. 9 okt. 1722 i Sundsjö föräldrar: Nils Nordström, länsman i Fanbyn, och Anna Mårtensdotter Nordin. Kom i skola 1732, stud. i Upsala 4 febr. 1741; prästv. 21 aug. 1743 till adj. åt khden Bång i Torp, flyttade 1748 till komm. Hans Sandberg i Stöde, hvars måg han blef. Utn. efter svärfadern till komm. i Tuna-Stöde 13 febr. 1754. Khde i Refsund 18 okt. 1769 med tillträde år 1771. Han var en ordningens man, intresserad för äldre tiders minnen. Sålunda författade han en utförlig beskrifning öfver Stöde socken, förvarad i därvarande kyrkarkiv, och tillvaratog såväl i Stöde som Refsund kyrkornas äldre handlingar och dokumenter och gjorde sig därigenom högeligen förtjänt af församlingarnas tacksamhet. Han höll på gammal god sed och uppmanade sina församlingsbor till täta kyrkobesök, enkla vanor och nyktert lefverne. Afled 11 juli 1790.

G. 1) 1749 m. *Anna Helena Sandberg*, f. 11/2 1725, dotter till komm. H. Sandberg i Stöde, d. 18/12 1774.

2) 12/3 1776 m. *Johanna Sophia Holmberg*, dotter till khden J. Holmberg i Brunflo, änka eft. löjtn. Ambrosius Westring; d. 28/1 1804.

Af 7 barn i 1. giftet: *Anna Justina*, f. 1/2 1750, g. 7/11 1782 m. fabrikör Nils Meijerberg; d. i Offerdal 4/3 1816; *Johannes*, f. 1753; *Brita Helena*, f. 1756, drunknade under notdrägt i Skåcknoret 30/11 1780; *Sara Elisabeth*, f. 15/10 1761, g. m. efterträdaren khden Åström; *Ebba Greta*, f. 1767, g. 3/9 1798 m. kapt. vid Jämtl. reg. Carl Göran Richman; d. 17/4 1816 i Ede, Hammerdal.

Tr.: Utkast till beskrifning öfver Stöde socken i Medelpad (utg. af *J. Nordlander*, Norrl. saml. h. 2. Sthm 1894.) - I *Lärda Tidningar* 1750 n. 45 är införd en gensaga af honom mot dr I. O. Hagström rör. Jämtland. - Orig. manusk. till »Alætheia biformis eller den nakna och öfverklädda sanningen förklarad genom exempel . . . framgifven af *Magn. Nordenström*» finnes i Ups. Univ. bibl. (N n. 1196).

19. Mag. **Carl Åström** (1792-98), f. 25 juni 1757 i Håsjö prästgård, son till khden i Ragunda Carl Åström. Inskrefs i Hsands skola 1767, stud. i Upsala 28 febr. 1777; promov. fil. mag. 17 juni 1782; v. kollega i Hsands skolas 2. klass 4 sept. s. å. Drifven af en inre kallelse att ägna sig åt predikoämbetet prästv. han 24 sept. 1786 af biskop Hesselgren, hvarefter han biträdde honom med ämbetsgöromålen i Säbrå och tillika förestod 3:dje kl. i Hsands skola, där han blef ordinarie kollega 17 sept. 1788. Efter aflagdt specimen præsidendo utsågs han till 2:dre gymn. adj. 15 dec. 1790, undergick past. ex. med berömliga insikter 1 dec. s. å.

och erhöill fullmakt som khde i Refsund 7 sept. 1791 samt tilltr. 1 maj 1792. Nämnas ss. en exemplarisk man, nöjd och glad i medgång, tålig i motgång. Angreps af en svullnad nedanför vänstra örat, som medförde benägenhet till sömn, hvartill kom en blodstörtning, som 13 juni 1798 förkortade hans dagar. Jordfästes 2 sept. med predikan af prosten Behm i Oviken (tryckt.).

G. 1) 29/3 1792 m. företrädarens dotter *Sara Elisabeth Nordenström*, d. i barnsäng 8/12 1796.

2) 22/2 1798 m. *Beata Tryggdahl*, dotter till häradshöfd. Erik Tryggdahl o. Johanna Edla Winnberg. Pastorskan afled 4/5 1814.

I förra giftet en dotter: *Catharina Sofia*, f. 9/4 1795 g. m. khden i Ö.-Kalix Z. Grape.

Tr.: Versio suecana selectorum ex Paulinis Epistolis locorum ad examen revocata, p. 23, præ. *J. Floderus*. Ups. 1779. - De usu rationis in scriptura sacra interpretanda, præ. *P. N. Christiernin*, ib. 1782.

20. Mag. **Nicodemus Bergstedt** (1801-17), f. 2 sept. 1752 i Piteå landsförs. af bondeföräldrar i Roknäs by; fadern lär ha inflyttat från Finland och från honom säges härleda sig den mörklagda typ, som utmärkte slakten. Sonen inskrefs 1763 i Piteå skola, blef stud. i Åbo 1769 och där promov. fil. mag. 28 juni 1775. Sedan han innehaft åtskilliga konditioner i Finland, befordrades han efter en termins vikariat till kollega i 2 kl. vid Hsands skola 17 sept. 1788, afl. specimen præsidendo 1797 och utn. 21 okt. s. å. till apologist samt undergick past. ex. och prästv. 18 febr. 1798. Befullm. khde i Refsunds past. 20 mars 1799 med tilltr. 1801. Var præses vid 1806 års prästmöte i Hsand och utnämndes af biskop Nordin vid samma tillfälle till honorarieprost. Från 1809 till 1811 var han inspector för Frösö skola. Efter 5 års tilltagande sjuklighet afled han 18 maj 1817. Ansedd som en redbar och duktig själasörjare.

G. 10/9 1801 på Torpshammar m. *Sara Sophia Hellström*, f. 9/6 1771 dotter till khden i Undersåker Sven Hellström, omgift 19/6 1819 m. komm. And. Oldberg, sist khde i Sidensjö. Hon berömmes som en mycket skicklig och anlitad »doktorinna» i församlingarna.

Barn: *Sara Catharina*, f. 18/3 1803, g. m. khden Harald Löfstedt i Gudmundrå; *Sven Niklas*, f. 25/9 1804, fil. mag. 1830, lasarets- och hospit. pred. i Hsand, d. där 26/3 1834; *Sofia Cecilia*, f. 26/12 1805, g. 1) 24/6 1830 m. adj. Henr. Selldahl, 2) 1842 m. komm. Jonas Nylander i Hässjö; *Christina Ulrika*, f. 18/7 1811, g. 24/6 1837 m. prosten Erik Peter Sellin i Torsåker.

Tr.: De vita et meritis Thorstani Ståhlhandske, præ. *J. Bilmark*, Aboæ 1774. - De lingua muta, præ. *L. O. Lefrén*, ib. 1775.

21. **Erik Rodling** (1820-31), f. 24 sept. 1762 i Selånger, son till bonden Erik Persson i Ro by och Sara Persson. Kom till Hsands skola 1772, stud. i Upsala vt. 1782. Efter konditioner hos handelsman Grahn i Umeå och borgmäst. S. D. Forssberg i Sundsvall prästv. af biskop Hesselgren 10 okt. 1784 till adj. åt komm. Wallmark i Borgsjö; past. adj. hos prosten Holmberg i Resele 1787, biskopsadj. i Säbrå hösten 1791, och förblef där i nära 21 år; aflade past. ex. dec. 1799, förestod ensam pastoralvården från 2 jan. 1804 och hugnades med vice pastors namn och värdighet 1805; utn. komm. i Sättna 1811 men tillträdde icke, enär han 1812 kallades till komm. i Tynderö och tilltr. där 1813. Predikant vid prästmötet 1817; utn. till khde i Refsund 14 okt. 1818, tilltr. 1820 och blef sistsnämnda år kontr. prost i Jämtlands södra kontrakt. Han var utrustad med goda själsgåfvor och stark kroppsbyggnad, samvetsgrann i sin tjänst, öppen, stilla och fridsam i umgänge, tålig i motgång. Sitt Novum Testamentum kände han och kunde ur minnet på grundspråket recitera ej blott enstaka strofer utan hela stycken i följd. Läsning, i synnerhet af teologiska skrifter, var, så långt ämbetsgöromålen medgåfvo, hans käraste sysselsättning, och böckerna hans förtroliga och beständiga sällskap ännu under hans sista sjukdom. Afled 11 nov. 1831.

G. 4/3 1804 m. *Fredrika Biberg*, f. 29/7 1765, dotter till häradshöfd., lagman J. F. Biberg å Näsland, Säbrå, och Gertrud Kenzelius, prostdotter från Nordingrå; d. 12/10 1834.

Barn: *Erijanna*, f. 22/8 1805, g. 1834 m. nämndemannen Salomon Andersson i Stafre; d. 31/8 1881; *Gertrud Fredrika*, f. 5/11 1807, d. ogift 19/10 1842 i Sundsvall; *Sara Karolina*, f. 9/1 1809, g. m. prosten härst. Nordien.

Tr.: Predikan hållen i Hernösands kyrka den 5 februari 1817. Hsand 1819.

22. **Johan Gustaf Borin** (1834-44), f. 19 mars 1763 i Rödön; föräldrar: kaptenen vid Jämtl. regem. Sven Gustaf Borin och Eva Eleonora Nandelstedt, bosatta i Dvärsätt. Stud. i Upsala vt. 1786, disp. pro ex. 1791; prästv. 9 dec. 1792 och erhöill på kallelse af brukspatron Joh. Luchow konsist. förordnande ss. brukspred. vid Sandö glasbruk mot 40 rdls årl. lön. Vice komm. i Skellefteå 1794 och nådårspredikant vid den ena sacellanien därst. 1796, e. o. bat. pred. vid Västerb. regem. 1796 efter Nils Nordvall, past. adj. i Skellefteå 1798, aflade past. ex. nov. 1801, ordinarie bat. pred. 18 dec. s. å.; biträdde stundom khdarne i Burträsk och Piteå. Brigadpräst vid svenska brigaden 1808 och vid armén 1809¹; biträdde khden i Luleå ett halft år. Regem. pastor 10 juni 1810; khde i

¹ Såsom sådan var han med vid striderna vid Vasa, Alavo, Virdois, Ruona, Salmi och Oravais.

Öfver-Kalix 19 maj 1811, fältprost 24 mars 1812, v. prost i Västerbottens 3:dje kontrakt jan. 1831; utn. khde i Refsund aug. 1833 med tilltr. 1 maj 1834. Den tappre krigsprästen behöll från sin tidigare verksamhet gamla militära vanor och lär i sitt uppträdande varit mindre prästerlig. Han var en praktisk man, sysslade med landtbruk och bruksrörelse, fann sitt nöje i att köra, rida och tämja ostyriga unghästar och karakteriseras ss. något »grofkornig». I april 1843 insände socknemännen i Refsund till konsist. en begäran, att de måtte få behålla past. adj. Rich. Lundqvist, som under en 5-årig tjänstetid förvärfvat sig utomordentligt förtroende, men hvilken fältprosten ville göra sig af med under förebärande, att denne ss. gift ej kunde bo i hans hus. De framhöllo att prosten, som genom ålderdom och sjuklighet i flere år varit oskicklig att bestrida pastoralvården, så mycket mer behöfde en adjunkt och vice pastor med kraft och verksamhet, som både kyrko- och prästgårdsbyggnad förestode, och att i detta afseende ingen vore mer passande än tit. Lundqvist etc. Resultatet blef, att adj. Lundqvist med domkapitlets goda minne skulle fortfarande vara fältprostens biträde, till hvilken pastoratets innevånare ägde att i alla förekommande prästerliga göromål vända sig, dock under prostens öfverinseende. Då fältprosten 5 juli 1844 afled, blef Lundqvist här curam pastoris gerens.¹

G. 1) 27/3 1814 i Piteå stad m. *Maria Elisab. Burman*, f. i Umeå, dotter till skeppsbyggmäst. Anders Burman i Umeå; d. i Ö. Kalix 19/2 1826;

2) 27/2 1842 m. *Maria Magdalena Lilliesköld*, f. 28/2 1801 i Oviken, dotter af majoren vid Jämtl. reg. Jakob Georg L. och Anna Margareta Sellin. Erhöll ej extra nådår. d. 30/1 1856 i Bjärmo, Näs.

Barn: *Johan Oscar*, f. 21/4 1818, d. 1/10 s. å.; *Sven Johan*, f. 26/1 1820, d. 26/6 s. å. *Pehr Gustaf*, f. 26/1 1820 tv., d. 3/4 1825; *Maria Göthilda*, f. 22/5 1821, g. 5/3 1846 m. kyrkvården Per Olofsson i Åkre, Brunflo; d. 24/3 1867.

Tr.: *Meditationes philos. de homine probo et cordato*, præs. *P. N. Christiernin*. Ups. 1791. - *Theses miscellanæ, pro. ex. past.*, Hsand 1801.

23. **Nils Nordien** (1848-79), f. 17 apr. 1801 i Rätan, fadern var torparen Nils Didriksson å Noret i Rätans kyrkby. Stud. i Upsala 1823, prästv. 20 juni 1824 till past. adj. i Refsund, t. f. pastor därst. 11 nov. 1831-24 juni 1834, sedan åter past. adj., v. kollega vid Frösö skola ht. 1838, afl. past. ex. juli 1839, utn. 20 sept. 1840 till khde i Bodums nya pastorat, som han tillträdde 1 maj 1841. - Vid förslaget till Refsunds pastorat efter fältprosten Borin erhöll Nordien första rummet, men emedan innehafvaren af 3. rummet predikanten vid Sabbatsberg Joh. Gust.

¹ Sist komm. i Stigsjö.

Winnberg afled före afgörandet, fördröjdes khdeutnämningen¹, så att N. först 6 dec. 1847 erhöll fullmakt och 1 maj 1848 tillträdde pastoratet. V. kontr.prost öfver Jämtl. södra kontrakt 1849, ordin. kontr.prost 1853 och efter en ändrad kontraktsindelning kontr.prost öfver Jämtl. östra kontrakt från 1 maj 1865, från hvilken befattning han på begäran erhöll afsked 5 nov. 1873. Han var en ytterst nitisk och verksam man, folklig, skämtsam och humoristisk i sitt sätt och åtnjöt allmänt förtroende. Utom allt annat hade han att inom sitt pastorat ombesörja och öfvervaka tre kyrkobyggen efter hvarandra, nämligen Nyhems, Bräcke och Refsunds. För den andliga väckelse, som genomgick Jämtland, stod han ej främmande. LVO 1860. Afled 17 febr. 1879.

G. 1) 1835 m. *Sara Carolina Rodling*, dotter till khden här n. 21; hon afled i Refsunds prästgård 5/1 1857.

2) 3/9 1857 i Borgsjö m. *Katarina Andrietta Grundén*, d. 29/3 1901 på Talltorpet vid Näcksta, Hackås, 85 år 7 m. 28 d.

Barn: *Sven Erik Niklas*, f. 23/1 1836, stud. 1856, privatlärare i Hackås, senare åren blind, d. på Talltorpet 27/3 1908; *Olof Axel Emanuel*, f. 31/5 1841, komm. i Näs-Hackås; *Sara Fredrika Charlotta*, f. 5/10 1843, g. 16/7 1868 m. rektorn vid Fjellstedtska skolan i Upsala, teol. d:r Johannes Kerfstedt.

24. **Olof Löfvenmark** (1880-1923), f. 17 mars 1843 i Sthm; son till khden i Brunflo Anders Ol. Löfvenmark. Efter studier i Östersund stud. vid Upsala univ. 18 maj 1863, var en af de tre första teol. studerande, som 28 maj 1868 inom Norrlands nation aflade teol. filosofisk examen, innan denna pröfning blef obligatorisk. Efter öfriga teol. prof och erhållen infödingsrätt i Hsands stift prästv. i Säbrå 11 juli 1870 till past. adj. i Brunflo, t. f. pastor i Hammerdal 2 aug. 1871, dito i Lit från 1 juli 1873, past. ex. i Hsand 4 juni 1878, t. f. pastor i Rödön från 1 juni 1879, utn. khde i Refsund 6 okt. 1879, tilltr. 1 maj 1881, men skötte tjänsten på förordnande från 1 maj 1880; utn. kontr. prost i Jämtl. östra kontrakt fr. 1 maj 1893 efter prosten Arbman i Sunne; inspektor öfver Östersunds h. läroverk 3 juni 1893; orator vid prästmötet i Hsand 1904, kyrkligt ombud vid kyrkomöten 1898, 1903, 1908 och 1910. Afgick som emeritus 1 maj 1923 och bosatte sig i Östersund. Af konservativt skaplyne har han under sin långa verksamhetstid städse byggt på det bepröfvade, gamla och goda, ehuru han, enl. yttrande, härunder »fått kanterna mer och mer afstötta och blifvit mer medgörlig, såsom en församlingsbo uttryckt saken. Under hans tid byggdes ny ståtlig prästgård i Refsund, och före sin afgång hade han genomfört Bräcke och Nyhems församlingars afsönd-

¹ Winnberg d. i Sthm 15/7 1847. Biberg har oriktigt upptagit honom ss. utnämnd khde.

rande till särskildt pastorat samt sett pastoratets bägge återstående annex försedda med hvar sin komminister. LNO 1896.

G. 1) 24/8 1880 m. *Helena Maria Katarina Blix*, dotter af khden M. O. Blix i Lit; d. 5/6 1888.

2) 17/3 1892 m. *Brita Christina Sparrman*, f. 26/11 1856, dotter af landtbrukaren Karl Johan Sparrman i Västby, Frösön, och Brita Lithander. d. 23/9 1917.

Barn: *Olof Gunnar*, f. 15/7 1881, khde i Ström; *Oskar Helge*, f. 9/3 1883, agronom, Upsala; *Elin Brigitta*, f. 26/1 1893, g. 2/8 1925 m. komm. i Bodsjö Anders Natan. Johansson; *Gertrud Kristina*, f. 9/3 1894, gymn.direktör; *Carl Einar*, f. 20/12 1895, bergsingenjör; *Anna Clementine*, f. 30/10 1897, g. 23/9 1924 m. sin kusin registr. vid Riksbankens afd.kontor i Umeå Erik Olof Löfvenmark; *Sigrid Maria*, f. 15/3 1899, gymn.direktör.

Tr.: Nykterhetspredikan, hållen i Östersunds kyrka vid missionsmötet 1878 af O. L-k. Östers. 1879. - Predikan på 20:de sönd. efter Tref. Sthm 1887 (i Vårt Lands predikobil. n. 42); Predikan på 1:sta sönd. i Advent (ibid. n. 47). - Ecclesiolæ in ecclesia. Föredrag vid prästmötet i Hsand 1904; Till 1904 års prästmöte i Hsand (poem, i Prästmöteshandlingarna). - Tal vid kyrkoherden Johan Israel Næslunds begrafning den 22 nov. 1906. Östers. 1907. - I Från ådalar och fjäll: Bodsjö kyrka (dikt), 1915; Vid missionsmöte, 1917.

KOMMINISTRAR.

1. **Peder Henrikson** [1595-1605], kapellan i Reffsundz gell, var infödd jämte. Han sålde 15 mars 1595 åt sin broder Sven Henriksson de 35 målingar jord, han ärft i Hallen efter sina föräldrar. Köpet uppgjordes i närvaro af prosten Erik Mogensson i Oviken m. fl. Under de tvister, som föreföllo under khden Jörgens Erics tid angående prästbordets fiskerätt, uppträdde kapellannen såsom khdens ombud. Den 5 febr. 1603 bevittnade han, att Sven Magnusson för 43 dlr åt sin syster Karin Mogensdotter och hennes man Peder Jonsson öfverlät sin arfvejord i Rise, Lockne (*Behm*, Anteckn. om Lockne, 1892, s. 28).

2. **Nicolaus Erics Boderus** [1649-64], f. i Boda, Indals-Liden på 1590-talet. Stud. i Upsala 19 juni 1620, prästv. af biskop Laur. Paulinus i Strängnäs. Enligt Tunæus skall han blifvit anställd som kapellan i Trosa. Lär hitkommit som kapellan omkr. 1649. Vid tinget i Refsund 6 sept. 1652 gaf kapellannen herr Nils klageligen till känna, att åtskilliga bönder försummat att bygga vägen mellan hufvudkyrkan och annexan Bodsjö. »De föllo till bönboken» och lofvade det fullgöra till Michaelis nästkommande (Jdb). Han arrenderade Bodsjö kyrkobol af khden Laur. Erics mot 2 t:rs afrad, hvilken afgift slutligen nedsattes till 1 t:a. Då Is. Alstadius tillträdde pastoratet, anhöll Boderus om superintendenten P. Steuchii medlan att beveka khden att för samma afgift låta honom fortfarande

bruka Bodsjö prästbord. Vid visitationen i Refsund 18 jan. 1661 besvärade sig Boderus öfver att Bräckeborna ville, att han skulle hålla sig själf kost de dagar, han förrättade gudstjänst där, och köpa kosten hos gästgifvaren, enär Bräcke prästbol nu blifvit lagdt under krogen och alltså där ingen landbonde fanns, hos hvilken prästen kunde hafva sin måltid och kost på predikodagen. Pastor Alstadius förmente, att hans medtjänare ej hade mer rätt till fri måltid i Bräcke än han själf. För öfrigt borde komm. ej klaga, ty han hade ej ännu behöft betala någon måltid etc. Superintendenten resolverade: »Det vore ej rimligt, att verbi divini ministri skulle hålla sig själfva kost, när de vid annexerna gudstjänsten förrätta skola; ej heller bör en sochneman ensam utstå den utgiften. Ty måste hela församlingen tillhållas, att de förse prästen med nödtorftigt uppehälle de dagar, då han förrättar tjänsten. Eljest måste man supplicando vända sig till Kgl. Maj:t, att bytet måtte gå tillbaka med prästbordets förväxlande i ett annat hemman». Boderus lefde ännu i okt. 1664, men tycks dött s. å., och ligger begrafven i Bodsjö kyrka.

G. m. *Sara Matsdotter*, lefde ännu 1685 och uppbar änkespanmål.
Son, *Erik*, khde i Ramsele, d. 1724.

3. **Ericus Nicolai Stigzelius** (1665-83), bondson från Stigsjö¹, inskrefs som stud. i Upsala 29 juni 1646; var kollega i första kl. i Hsands skola 1648-50, kapellan i Lit-Häggenås 1656-63, därefter kapellan i Hammerdal 1663-64 samt efterträdde Boderus som komminister i Refsund. Han bodde här på en gård i Torsäng i Sundsjö. Hemmanets kvarnställ i älfven låg närmast Sundsjön, men herr Stigzelius hade fört bort kvarnhuset och brukat det till badstuga. Han kallas »salig» 10 okt. 1683 (Jdb).

G. m. *Brita Christophersdotter*, som tillsammans med en halfbroder Peder Joensson Grene ägde en vret belägen vid Nattviken och Hernösandsundet, den de för 400 dlr kmt sålde till befallningsman Knut Ingelsson Biörnkloo och hvarå han fick fastebref på Säbrå ting 27 nov. 1656. Hon uppbar i änkespanmål för 1684 af Vibyggerå kyrkhärberge 2 t:r. På tinget i Refsund 29/10 1686 förde löjtnanten Michel Jönsson sal. herr Erichz arfvingars talan. Han var förmodligen måg i huset.

4. **Johan Jonæ Sellin** (1685-1726), f. 1649 i Selånger, son af bonden Jon Persson i Bergsåker. Kom i skolan 1661 och blef med betyg från Hsands gymn. stud. i Upsala 17 nov. 1673, var adj. hos khde Ivar Theet i Selånger 10 juni 1679. Blef adj. i Refsund 1682 och tillträdde här

¹ Förväxlad med *Erik Stigzelius*, son till khden Nils Stigzelius i Ljustorp; denne blef stud. först 1669 och afled i Upsala redan 1671.

sacellanstjänsten 1685. Vid consist. synodale 1694 i Hsand klagar han, att han icke äger något boställe, utan under 12 års tid måst flytta från ena stället till det andra samt ej åtnjutit kyrkoskjuts till annexan. Han frånträdde sysslan 1726 till förmån för sin son, men afled först 1734, 85 år gammal. Bodde på Grimnäs, som upplåtits till komministerboställe.

G. m. *Malin Wrång*, dotter till länsman Pär Andersson Wrång i Refsund och Brita Andersdotter Bröms, bosatta i Sund.

Barn: *Petrus*, f. 1687, faderns efterträdare, se nedan; *Maria*, f. 17/8 1688 i Sund, g. m. prosten J. Lochnæus i Själevad; *Brita*, f. 4/8 1690, g. m. komm. Isr. Walanger i Indal; *Magdalena*, f. 7/5 1693 i Brattbyn, g. m. bonden, sockenskräddaren Joen Pärsson i Grimnäsbacken, d. som änka i Bodal, Brunflo, hos en måg 10/8 1772; *Johannes*, f. 24/5 1695, d. 26/5 s. å.; *Johannes*, f. 10/7 1696 i Östgården, länsman i Oviken, sedan i Sundsjö; *Catharina*, f. 20/6 1699 i Torsäng, g. m. kompanibokhåll. Anders Ersson Bring; *Margareta*, f. 21/11 1702, d. begr. 7/6 1703; *Jonas*, f. 7/9 1705, khde i Rödön.

5. **Petrus Sellin** (1726-43), f. 1687, son till företrädaren. Stud. i Upsala 12 okt. 1708, prästv. till adj. här i Sundsjö hos fadern 1711. I apr. 1722 ingick Refsunds pastorats allmoge till Hsands konsist. med begäran, att herr Johan Sellins son Petrus, som nu i 11 år varit adjunkt hos fadern och som dessutom hade prostens Renhorns vittnesbörd om sitt skickliga förhållande, måtte få succedera sin gamla fader, hvilken då varit i 3 år adj. och i 40 år kapellän i Refsund. Denna begäran vann domkapitlets bifall och fullmakt skulle uppsättas för herr Pehr Sellin (Hdpr. 9/5 1722). Fadern öfverlämnade 1726 tjänsten helt och hållet åt sonen. De senare åren bebodde denne ej kapellansbordet Grimnäs; han hade näml. gjort upp kontrakt med rustmästar Petter Seder 8 mars 1742, att denne skulle få bruka hemmanet under hans lifstid. När nu komm. afled 9 okt. 1743, ville änkan under nådåret själf bruka kapellansbordet, men rustmästaren bestred henne rätten härtill.

G. 11/6 1728 m. *Brita Claudina Åkerfelt*, f. 1683, dotter af kapten Joh. Åkerfelt i Skede, Hackås, och Sabina Wulff. Sellins änka afled på Torsäng 21/8 1746. Barnlös.

6. **Henrik Strindberg** (1746-67), f. 20 sept. 1708 i Multrås:n, föräldrar: kyrkvärden Henrik Henriksson i Strinne och Anna Michelsdotter. Kom till Hsands skola 1723, stud. i Upsala 25 sept. 1733, prästv. 7 dec. 1737, kallad till adj. af khden J. Eurenus i Torsåker. Utan konsist. minne begaf han sig till Sthm för att söka skaffa sig någon fast anställning, tjänstgjorde först som medhjälpare åt khden Joh. Kolmodin på Ekerö, sedan hos kapellanerna i S:t Katarina och hade sist kondition hos

en garfvare. Vid återkomsten till hembygden 1739 hade han hoppats att återfå sin adjunktur i Torsåker, men detta lyckades ej. Han uppehöll sig därför i sin födelsesocken Multrå, och då gudstjänst där eljest ägde rum allenast hvar 3:dje söndag, höll han utan khdens tillstånd på allmogens begäran några predikningar, hvilket gaf Multråborna anledning att begära honom till extra predikant mot ett arvode af 1/8 t:a kom af hvar bonde, till dess han vunne befordran till bättre lägenhet. Strindberg inkallades inför konsist. och fick tilltal för att han utan pastors lof predikat, men huruvida han tilläts antaga Multråbornas anbud, är ej klart. (Hdpr. 26/9 31/10 1739.) Säkert är, att han mottog konsist. order 30 sept. 1741 att som vice kapellan begifva sig till Sundsjö, där han aflönades med 12 t:r korn, nöjd med det ackord, som den förra v. komm. C. Åström uppgjort med komm. P. Sellin. Efter dennes död utn. till ordin. komm. i Sundsjö 28 aug. 1745, tilltr. han 1 maj följande år. Han anhåller att få sig upplåtet det boställe Östgården i Grimnäs, som blifvit nyttjat af föraren P. Seder, eljest är han husvill vid tillträdet och ur stånd att underhålla häst till annexresorna. Efter 15 aug. 1763 aflagd past. ex. kom han på förslag till Hede pastorat 1764, Ragunda 1765 och Rödöns 1766 utan framgång. Lefde tålig och nöjd med sin ringa lott och afled 22 febr. 1767. Då änkan begärde extra nådår, yttrade konsist., att hon förtjänar så mycket mer medömkan, som fattigdomen, oaktadt nogaste hushållning, var hennes mans ständiga följeslagare vid en syssla, som väl förorsakat honom arbete och försvagad hälsa, men däremot ringa belöning, och ehuru konsist. icke underlåtit att lämna Strindberg såsom en för skicklighet och samvetsömt nit i ämbetet välkänd prästman missiver till flera lediga pastorat, han likväl ej kunnat njuta befordran (Hdpr. 27/2 1768). Han är genom sonen Zacharias farfars far till vår store dramatiska förf. August Strindberg.

G. 5/2 1746 m. *Maria Elisabeth Åkerfelt*, f. 13/11 1725, dotter af majoren vid Jämtl. dragoner Zach. Åkerfelt och Margareta Maria Scheffel; d. i Fanbyn, Sundsjö 13/3 1781.

Barn: *Maria Margareta*, f. 15/2 1747, d. ung ; *Anna Elisabeth*, f. 29/3 1749, g. m. organisten Wistrand; *Brita Christina*, f. 6/6 1751, g. m. kronolänsm. Lindberg i Nerike; *Henrik*, f. 4/8 1753, sidenfabrikör; *Sophia Dorothea*, f. 1/5 1756, g. 20/10 1776 m. bonden Petter Lundal i Fanbyn; d. 18/1 1809; *Zacharias*, f. 30/11 1758, stadsmajor och kryddkramhandl. i Sthm, teaterförfattare, stormästare i Auroraorden. m. m., d. 6/7 1829; *Catharina Ulrica*, f. 19/7 1761, d. ogift på Stora Vik i Tibble 4/5 1809; *Maria Margareta*, f. 9/2 1766, g. 1) m. kryddkramh. Joh. Arenberg i Sthm, 2) 1803 m. juris professor Joh. Holmbergsson i Lund; d. 1838.

7. **Nils Blom** (1769-89), erhöll 24 okt. 1767 fullmakt som kapellan i Refsund-Sundsjö, tilltr. 1 maj 1769. Sist khde i *Hammerdal*.

8. **Olof Omnberg** (1789-1800), se komm. i *Brunflo*-Lockne.

9. **Olof Nannell** (1800-04), f. 1746, bondson från Namne by på Frösön. Stud. i Upsala vt. 1769, prästv. på kallelse af khden i Refsund Nordenström till adj. härstädes 1777. I slutet af år 1792 och början af år 1793 förestod han sacellanien i Lockne, erhöll fullmakt som komm. i Refsund-Sundsjö 13 nov. 1800, men afled redan i febr. 1804 af slag. På Sundsjö prästbord upplät khden N. Bergstedt åt honom en jordareal, där han med egen hand af en oländig utmark uppodlade flera tunnland åker och äng. Han var en nitisk och exemplarisk man. Det sägs om honom: »Han söp aldrig bränvin, drack aldrig kaffe, rökte aldrig tobak». Trogen i vänskap, redlig och rättvis mot alla.

G. 27/1 1803 i Stocke på Frösön m. *Fredrika Sellén*, dotter af inspektor J. Sellén. Änkan gifte 1805 om sig m. khden Erik Nordenberg i Lit.

10. **Isak Holmstedt** (1805-08), f. 1758 i Tynderö, bondson från Holme by. Stud. i Upsala 1780, prästv. 31 aug. 1783 till past. adj. åt prosten N. Nordstrand i Tuna, nådårspräst efter honom 1786 till 1 maj 1788, därefter vice extra pred. i Selånger och Sundsvall samt ordin. innehafvare af samma tjänst 23 juni 1790. Bodde där i Solums by. Han instämdes af Sundsvalls borgmästare, för att han idkat kortspel på ett kaffehus i staden, och dömdes härför till 25 rdlrs böter samt för missfirmelse mot öfveruppsyningsman Lindfors att böta 3 rdlr 16 sk., men besvärade sig i Svea hofrätt öfver domen. (Hdpr. 21/8 1799.) Utn. till komm. i Sundsjö 11 nov. 1804, tilltr. 1805. För förseelser suspenderad och afsatt från ämbetet sept. 1808. Lefde sedan under torftiga omständigheter och med försvagad syn i sin hemort Tynderö, där han lär ha aflidit 1818.

11. **Edvard Forslöf** (1809-14), sist khde i *Sveg*.

12. **Erik Carleson** (1814-21), utn. komm. i Sundsjö 22 maj 1814; tilltr. 1821 sacellanien i *Torp*-Borgsjö.

13. **Erik Genborg** (1821-24), f. 19 mars 1764 i Ragunda; föräldrar: bonden Olof Pehrsson i Gevågs by och Anna Eriksdotter. Inskrefs i Hsands skola 1776, stud. i Upsala vt. 1785; prästv. 25 sept. 1791 till adj. i Lit., nådårspred. där 1799; nådårspred. efter prosten Frisendahl i Ragunda 1801, kapellpred. i Stugun och Borgvattnet 18 nov. s. å., v. past. i Hamnerdal maj 1807, återgick till sin förra syssla i Stugun 1812; aflade past. ex. 16 juni 1817; utn. komm. i Refsund-Sundsjö 22 mars 1820, tilltr. 1821.

Trött af mödor, började han redan vid tillträdet här känna kropps- och själskrafterna aftaga, misslyckade befordringsansökningar samt upprepade slaganfall verkade ytterligare nedstämmande. De sista åren var han oförmögen att predika och saknade ofta sina sinnens fulla bruk, i det han hyste den lyckliga inbillningen, att han var stadd på ständiga resor i sällskap med forna vänner. Afled 5 febr. 1824.

G. 5/4 1808 i Rödöns prästg. m. *Märta Brita Ullén*, dotter af komm. i Njurunda M. Ullén; d. 23/1 1848 i Hållskafven, Ås.

Barn: *Anna Sophia*, f. 21/4 1809 i Hammerdal, d. 13/6 1810; *Erik Mårten*, f. 30/10 1811, stud. 1835, past. adj. i Föllinge, d. i Östersund 29/9 1844 af lungсот; en dotter d. späd.

14. **Jonas Pettersson** (1826-45), f. 16 maj 1784, fadern bonde i Refsund. Stud. i Upsala 4 mars 1806, prästv. i Sthm 26 juni 1809 till adj. åt prosten Bergstedt i Refsund, v. past. efter hans död 21 maj 1817, åter past. adj. 1820, v. komm. i Alsen dec. 1822, utn. komm. i Refsund nov. 1824, tillträdde här 1 maj 1826, erhöll vice pastors namn, heder och värdighet. Efter ett i församlingens tjänst troget och aktningssjudande arbete afled han 15 maj 1845 på Hammaren i Sundsjö.

15. **Carl Magnus Behm** (1846-54), f. 28 juni 1803, föräldrar: lagmannen Johan Magnus Behm och Johanna Rebecka Lindholm. Stud. i Upsala 1823; prästv. därst. 10 juni 1827, kallad till huspred. af general-tulldirekt. frih. G. F. Åkerhielm; v. kollega vid Frösö skola sept. 1829; past. adj. i Berg 22 sept. 1830, skötte där pastoralvården under khden Själanders sjuklighet och efter hans död. Komm. adj. i Refsund 1 maj 1834 och v. komm. från 19 okt. 1836 erhöll han fullmakt å komministreturen i Refsund mars 1846. Afled 2 juli 1854.

G. m. *Lovisa Margareta Stjernberg*, dotter till majoren G. A. Stjernberg i Fors och Anna Engström; omg. m. efterträdaren komm. M. Nordin.

16. **Michael Olof Nordin** (1857-66), f. 15 dec. 1805 i Njurunda, son till bonden Olof Pehrsson i Å och Anna Michelsdotter. Stud. i Upsala ht. 1828; prästv. därst. 19 juni 1831 till huspred. hos kammarjunkaren J. von Engeström på Kiplingeberg nära Upsala. Vice kollega i Umeå skola ht. 1832-vt. 1834, tillika vakanspred. i Umeå pastorat 5 mån under år 1833, past. adj. i Ljustorp juni 1834, t. f. pastor därst. 27 mars 1838 till 1 juli 1845, därefter v. komm. i Brunflo-Näs till 1 maj 1846, då han tillträdde Lockne sacellani, hvarå han erhöillit fullmakt i mars s. å.; utn. komm. i Sundsjö 11 apr. 1855, tilltr. 1 maj 1857. Afled 13 juni 1866 på Frösön.

G. m. företrädarens änka *Lovisa Margareta Stjernberg*; sedermera bosatt i Sundsvall, lefde hon ännu 1892. Barnlös.

Under tiden 1866-70 uppehölls komm. tjänsten af *John Bergstrand*, sist komm. i Alanäset.

17. **Isak Byström** (1871-1910), f. 12 febr. 1825 på Frösön, son af khden i Undersåker I. Byström. Stud. i Upsala 28 sept. 1847; prästv. i Hsand 21 juli 1850 till past. adj. i Oviken, förordnad 8 jan. 1851 att i ämbetet biträda khden i Undersåker, v. komm. i Ås 7 mars 1855 och vakanspred. efter komm. P. Grenholm 28 s. m., t. f. pastor i Rödön 1 maj 1857, förordnad 1 maj 1858 att förestå pastoralvården i Undersåker, äfvenså efter faderns död sept. 1862; past. adj. i Refsund 1 maj 1865, t. f. pastor i Ragunda 1 nov. s. å.; utn. komm. i Sundsjö 3 apr. 1871, tilltr. genast. Död 6 juni 1910. En stilla anspråkslös man, med tacksamhet ihågkommen af sina församlingsbor. (Minnestäl vid 1911 års prästmöte.)

G. 2/5 1858 m. *Sofia Margareta Grenholm*, f. i Rödön 21/3 1826, dotter af komm. P. Grenholm i Ås; d. 12/1 1887.

Barn: *Anna Juliana Sofia*, f. i Undersåker 18/7 1862; *Isak Hugo*, f. 3/4 1864, utex. elev vid Ultuna, skogsinspektör i Finland, landtbrukare; *Carl Erik*, f. 20/10 1866 i Ragunda, landsfiskal i Hede.

KOMMINISTER I BRÄCKE.

1. **Olof Tirén** (1899-1916), f. 27 dec. 1857 i Själevad; föräldrar: khden Olof Tirén i Oviken och Christina Holm. Efter studier i Östersund stud. i Upsala ht. 1879. Med befrielse från praktisk teol. ex. prästv. i Hsand 6 aug. 1884 och förordn. att i ämbetet biträda komm. och v. pastorn i Hallens och Marby förs. J. A. Liljesköld, v. pastor därst. 10 dec. s. å. Utn. komm. i Själevad 11 aug. 1888, förordn. 13 mars 1889 att ss. v. komm. uppehålla samma tjänst från 1 juni s. å. till 1 maj 1890, då tillträdet ägde rum. Efter att där tidvis innehaft tillfälliga v. pastors förordnanden utn. till komm. i Bräcke och Nyhem 1 juli 1899 med omedelbart tillträde. Under en fisketur träffades han af en hjärnblödning och afled 28 juli 1916. Anspråkslös och trogen i sin mångsidiga verksamhet, vänlig och hurtig vann han lätt människor. Begåfvad med sångröst, nedlade han mycket arbete på sångens utveckling i sin församling. (*C. Åkerberg*, Minnesteckning vid prästmötet i Hsand 1919.)

G. 29/9 1886 m. *Anna Vilhelmina Engholm*, f. 10/9 1845 i Söderbärke, dotter till bruksförvalt. Vilhelm August Engholm och Sofia Elisab. Bernhardina Leijonancker; d. 2/9 1913.

Dotter: *Anna Elisabet (Elsa)*, f. i Hallen 12/9 1887, lärarinna i huslig ekonomi.